

ՄՈՒԶԱՓԵՐ-ԷՂԴԻՆ ՇԱՅԻ ՄԱՀԸ

Վաղուց էին շրջում լուրեր իրանի պետի անյօւսալի հիւանդութեան մասին։ և պարսիկներից յետոյ ոչ ոք այնքան հետաքրքրութեամբ չի հետեւել նահի առողջութեան լուրին, քան Հայոց ազգը։ Եւ այս շատ հասկանալի է։ Վեհապետի գահ բարձրանալու օրից նա առանձին խնամք է ցոյց տուել Հայոց ազգի այն մնացորդին, որ նորաբարձր հովանաւորութեան տակն է եղել Քաջալերել է Հայոց գարոցները, խրախուսել ամեն մի յառաջադիմական քայլ։ Թատրոնի, բարեգործական ընկերութիւն, եկեղեցի նորահովանաւորութիւնն են վայելել։

Յիշենք արգեօք այն սրտազին բարեկամութիւնը, որ ցոյց էր տալիս դէպի Էջմիածնի Գահակալը և այն բարեկամական հաւաստիքը, որ առիթը ներկայացրած ժամանակ չէր զլացել։ Անձամբ այցելեց Էջմիածնիը, 1897-ի աշնանը երր վերադառնում էր Եւրոպայից։ Իսկ նորա մարդասիրութեան և բարեացակամութեան ամենամեծ ապացոյցը՝ այս վերջին երկու տարուայ զրացիասպան կորիւների ժամանակ կատարեալ անաշառ և աչալուրջ վերաբերմունքն էր։

Այնքան լարուած ու դրսի ու ներսի զրդումներին նա անյօդդողդ մնաց և միայն Մեշետի խիստ պատժով մի անգամ ընդ միշտ վերջ տուեց սպանութեանց ու կոտորածներին, որին այնքան սովոր էին Պարսկաստանի ցեղերից շատերը։

Եւ ինչ զարմանք, եթէ կովկասի բոլոր հայաշատ կետրոններում հայերը հոգեհանգիստներով և ցաւակցական հեռագիրներով ցոյց են տալիս այն յարգանքը, որ տաճում էին դէպի նահի-շահը և վկայում են հանգուցեալի ճշմարիտ մարդասէր հողին։

Ալքան քիչ բան է հարկաւոր ժողովրդի անկեղծ ու էրը զրաւելու համար և որքան քչերն են այս պատուին արժանահաւմ։